

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Razmere v Ljutomeru.

V obče ne odobravano, ako se vpletajo v političnih bojih preveč posamezne osebe in njih delovanje. Ako danes zapustimo to načelo, storimo samo zaradi tega, ker smo prisiljeni od naših nemčurskih nasprotnikov. Dolgo je mirovala naša slovenska stranka. Vse smo storili, da bi se vrnil nekdanji mir v naš prijazni trg. V tem oziru pokažemo samo jeden slučaj. Lani so nemčurji prosili deželni šolski svet za čisto nemško šolo. Deželni šolski svet je vprašal pri krajnem in okrajnem šolskem svetu, kaj mislita o tem. Oba, čeravno po večini slovenska, sta izrekla, da nimata prav ničesar zoper nemško šolo, ako je postavno število nemških otrok. S tem je pokazala slovenska stranka jasno svojo spravljalnost in pravicoljubnost, da ima vsak tirjati ravnopravnosti na podlagi postave. Prepričani smo bili, da bodo naši nasprotniki nehali in se naveličali rovati in hujskati. Jako pa smo se motili. Postajali so dan na dan predrzniši. Oni nečejo mira, nečejo sprave. Nas in naših pravic ne marajo priznati. S tem so nam potisnili siloma orožje v roko. Mi ga sprejmemo, a potem je toliko gotovo, da ga poprej ne odložimo, dokler ne bode boj končan.

Pred leti še nismo poznali takega hujskanja. V složnem, prijateljskem zadovoljstvu smo živeli s svojimi nasprotniki. Shajali smo se skupno v gostilnah in razločka ni bilo med nami. Prišel pa je v naš trg sedanji poštar Franc Mavrič. S prihodom tega človeka se je začelo rovanje in šuntanje. Na njegovo komando ni smel noben nemčur več zahajati v slovenske gostilne in stacune. Slovence so odstranili iz tako imenovanega »čitalnega društva.« Ravno tako je bilo njegovo postopanje pri olepsalnem društvu. Celó v čisto nemško gasilno društvo je spravil prepir in svajo. Njegova želja je bila, da se ustanovi tudi v našem trgu nemški sulverein. Pa tedanji okr. glavar Mac-Nevin je to zabranil s svojim uplivom ter je obsodil to društvo, da je židovsko-prajzov-

skega pokolenja. Ko je prišel grof Attems kot okrajni glavar, hitro se je osnoval nemški sulverein in tudi súdmarka. Našemu poštarju pa to ni bilo zadosti: mi hočemo imeti svojo šolo, kjer se bodo otroci učili samo nemščine brez tistega, nemčurskemu ušesu neprijetnega pozdrava: »Hvaljen bodi Jezus Kristus.« Tako je komandiral naš Franček in začel je pobirati podpise za tako šolo. Mnogi so podpisali, ki niso čisto nič o vsebini vedeli; drugi zopet so dali svoj podpis, ker so jih čisto napačno poučili. Tretji in četrti so podpisali, — ker so siromaki morali! Tako je naš poštar hodil in beračil od hiše do hiše na razne načine podpisov. Slovensko prebivalstvo je vse to videlo in velika razburjenost se ga je polastila.

Hitro smo videli, kako velik upliv ima naš Mavrič. Slovenske zastave so o otvoritvi železnice odstranili in zakopali. Nemčurski smrkvci so nam trgali vabila v proslavo rojstnega dneva presvitlega vladarja z voglov in prajzovska pesem »Die Wacht am Rhein« se je razlegala po Ljutomerskem trgu. Slovensko prebivalstvo pa je stiskalo krčevito pest. Vsak trenotek se je bilo bati najhujšega. Naši okoličanje niso iz blata. Toda slovenski voditelji so zabranili z odločilno besedo, da se ni zgodilo, kar bi si sicer nemčurji zaslužili. Upliv poštarja Franca Mavriča še je segal mnogo višje. Ko so prišli premilosti knezoškofo delit sv. birne, Slovenci niso smeli razobesiti slovenskih trobojnic, akoravno je povsod zraven tudi visela cesarska zastava. A tri dni po tem so smeli nemčurji razobesiti nemško-prajzovske zastave, če tudi tu in tam ni bilo nobene cesarske zraven. In ko so lovili deco za nemško šolo ter je hodil poštar Franc Mavrič od hrama do hrama, ravno tako tudi drugi uradniki, vse je bilo dobro, dovoljeno in pravilno. Samo ako je kak Slovenec črnil besedo proti takemu grdobnemu in krivičnemu postopanju, takoj je bil citiran pred grofa Attemsa. Celó uradniske pisarne so postale agitacijske beznice, kakor se je nek višji uradnik, trd a

pošten Nemeč, iz nevolje izrazil. Pred nekaterimi dnevi je bila poštna uradna izba prostor agitacije. Poštar Mavrič je poklical tja dva tržana ter pritiskal na nju, da se podpišeta za nemško šolo. Pa tega merodajni krogi ne vidijo, ker nočejo videti. Nemškutarjem v obče je vse dovoljeno, nam pa, ki smo v vladajoči večini, čeravno brez vladanja, je vse zabranjeno in če je tudi sto-in stokrat postavna pravica. Tako se tukaj vzgaja nemčurska armada, ki ne spoštuje več nobene privatne in javne svetinje, ki je zaslepljena od zbesnelega in strupenega sovraštva do slovenskega ljudstva. Vzgaja se tu nemčurska drhal, ki ne pozna vsem narodom avstrijskim pravične postave, ki napada in z blatom ometava tudi deželnega namestnika barona Kübecka. Merodajnim krogom na zgoraj kličemo: Pazite, skrajni čas je, da zamašite usta kričačem, ki delajo razpor in sovraštvo! Med njimi se že čujejo klici, ki se ne strinjajo ne z načeli Avstrije, ne z načeli prevzvišene dinastije habsburške. Čvrsto in zdravo slovensko ljudstvo, udano do zadnje kaplje krvi sv. veri, domu in habsburškemu cesarju, ne more več gledati teh prajzovskih hujskanj! Struna se napenja od dneva do dneva. Jedenkrat še vam kličemo: Pazite, dokler še je čas!

Cerkvene zadeve.

Nova cerkev Marije, usmiljene matere, pri očetih frančiškanih v Mariboru.

Vis. č. gosp. Jožef Muha, župnik na strmih Skomrih, so mi ravno dnes poslali 5 fl. za že imenovano novo cerkev. Pred nekaj dnevi pa mi je v tisti namen došel petak od v. č. g. Jakoba Marzidovška, vojaškega kaplana v laški Gorici. Tudi od drugih dobrotnikov mi dohajajo darovi za prepotrebno novo zidanje. Mislim še torej, da moja poročila v »Gospodarju« vendar-le tudi nekaj pomagajo pri nabiranju milodarov. Zato Vam pa, ljubi moji, zopet nekoliko novic ponujam.

Najpreje se Vam vsem zahvaljujem, ki ste samostanske brate frančiškane tako lepo sprejemali, ko so pri Vas pobirali, in ste njih tako obilno obdarovali. Bratje se hvalijo, da častilci Marijini jako radi za cerkev darujejo in da bi radi še več dali, ko bi le sami kaj imeli. Bog bo tudi take dobre želje v obilno nebeško povračilo vstel. Najobilniša je bila zbirca pri Sv. Petru pod Mariborom. Hvala lepa vrli čredici, hvala pred vsem tamošnjim vrlim dušnim pastirjem!

Na davke se še dozda ni moglo nič naložiti, ker se potrebne obravnave niso dognane. Kar se je dosedaj nabralo, to je vse krščanska ljubezen darovala. Nabrali smo pa do sedaj blizo sedemdeset tisoč goldinarjev, ki pa ne segajo, da bi vse stroške pokrili. Tako se je že čez dvajsti tisoč goldinarjev dolga nabralo, ki ga pa bomo z božjo pomočjo s časom poravnati. Društvo, ki se je osnovalo v ta namen, šteje sedaj blizo devet tisoč udov; ti plačujejo vsak mesec najmanj po pet krajcarjev. Vsak mesec in o vseh večih praznikih se za vse dobrotnike sv. maša daruje. Bog Vam plati, Bog in pa Marija Mati!

Trinajstega junija, na god sv. Antona Padovanskega, bodo nov samostan blagoslovili in se bodo začeli po tem častiti mešniki v novo zdravejšo poslopje seliti. Den veselja, den velikega veselja bo pa 6. nedelja

po binkošti, ko bode ravno v god obiskovanja Marije Device pri njeni teti sv. Elizabeti.

Tedaj, drugega julija, se bode pa v začasno cerkev za silo preselila podoba Marije, Matere usmiljene. Izhodnja stran novega samostana je namreč tako umetno predelana in uravnana, da se bode zamogla tam božje služba opravljati, dokler se nova cerkev ne dovrši. Bog daj, da bi njo do sv. Antonija leta 1895. postaviti zamogli. Tedaj bo namreč ravno 700 let, kar je bil sv. Antonij v Lizaboni na Portugalskem rojen leta 1195. Vem, koliko zaupanja da imate Vi, moji verni slovenski rojaki, do svetega Antonija čudodelnika, in vem, da Vaše in moje zaupanje v njegovo priprošnjo nikakor ni umišljeno, ampak po tisočkratni skušnji potrjeno. Sezimo si v roke, pomagajmo, kolikor premoremo, in tedaj tudi mi v sili brez pomoči ostali ne bomo!

Dругega julija bomo torej slovesno v sprevodu nesli podobo Marije, usmiljene matere, v njeno začasno, se ve, da precej tesno bivališče. Ob pol desetih bode pridiga o Materi usmiljenja. Po tem bodo sam prečastiti in milostljivi knezoškof zadnjokrat služili slovesno sveto mašo pred velikim altarjem, na katerem je njena podoba postavljena. — Popoldne bode pa slovesni sprevod, v katerem bodo belo oblečene device svojo in našo Mater in Kraljico nesle v njeno novo bivališče. Bog nam daj, da bi se vsi, ki se prihodnje velike slavnosti veselimo, smeli enkrat pridružiti tudi velikemu sprevodu, ki se bo na sodnji den snoval iz zemeljskih nižin v nebeške višave, kjer bomo vekomaj veseli, Bogu in Mariji čast in slavo peli!

Dr. Jožef Pajek.

Vrlega moža spomin.

Dne 30. maja večer je na Prihovi umrl pridni župan Franc Habjan. Za svoj posel je bil kakor nalašč. V mladosti se je izučil za financarja, da je znal dobro opisovati in natanko računati. Do kmetov se je obnašal zlo vljudno in je malo rajtal za pote in dela. Krščanske dolžnosti je redno izpolnjeval; ob nedeljah je hodil k sv. maši, pridigi in tudi h krščanskemu nauku, sv. zakramente je spoštljivo prejemal. Toliko bolj nas je zabolelo, ko slišimo, da je dobri, krščanski župan v 37. letu svet zapustil. Prehladil se je na kvaterno sredo dne 24. maja, užgala so se mu pljuča tako nevarno, da mu dva zdravnik nista mogla več pomagati. Po dušnega zdravnik, spovednik, je poslal v nedeljo popoldne, da je v milosti božji varen smel zaupljivo stopiti pred svojega sodnika. Verjeti je ženi, da ji tečejo odkritosrčne in grenke solze; 7 let sta živela v zakonu in se nista nikoli prepirala. Kjer se po krščansko ljubijo, je sreča doma; oče in mati si pomagata in se težko pogrešita, otroci pa se učijo lepih zgledov. Z molitvijo bojo žena in otroci rajnemu pomagali in sebi srce tolažili. Ker mora žena zdaj vse skrbj sama nositi, ji naj tudi iz krščanske ljubezni zlahta in drugi modri svetovalci pomagajo prav gospodariti; neusmiljen bi bil, kdor bi od nje v teh hudih stiskah preveč terjal; zatiral bi vdovo in sirote, in to je vnebovpijoči greh. — Bog je tako naklonil, da kakor je bil rajni z vsemi prijazen, mu je prav veliko ljudij prijaznost vrnilo. Po večernicah na sv. rešnega Telesa nas ga je kakih 300 ljudij na pokopališče spremljalo in za njega molilo in pevke so mu za slovo žalostinko zapele. Bog mu daj večni mir in pokoj, in nam dobrega naslednika za njim!

Mili darovi za družbo vednega česčenja:

Selnica 15 fl., Pišce 10 fl., Planina 4 fl., Celje 15 fl., blag. gosp. G. Pölzl, profesor 3 fl., Šmiklavž 18 fl., Sv. Peter v Sav. dolini 19 fl., Sv. Jakob v Slov. goricah 13 fl. 80 kr.